

از کارهای بخش جراحی بیمارستان سینا

لوبکتهای در اتساع برنشها

نگارش

دکتر یحیی عدل و دستیار بخش جراحی بیمارستان سینا
استاد جراحی دانشکده پزشکی

اتساع برنشها که در اغلب ممالک اروپا و مخصوصاً امریکا یک بیماری خیلی عادی بوده و زیاد دیده می شود در ایران بمناسبت خشکی هوا نسبتاً کمیاب بوده و باین مناسبت در قسمت بالینی و درمان این بیماری در مملکت ما آن اندازه که سایر جاهای اهمیت داده می شود توجه و اهمیتی داده نشده است.

از طرفی این بیماری که گاهی مادرزادی و زمانی بعد از بیماریهای گندزای ریه پیدا می شود تا این سالهای اخیر غیرقابل معالجه شناخته شده بود جز معالجات تسکینی کاری نمیتوانستند بکنند بیماری بسیر خود بالاخره ادامه داده بیماران فوت می کردند بویژه که پیش آمد هائی مانند قانقاریایی ریه یا چرك کردن و غیره با این بیماری افزوده شده و ازین دفعه بیماران را تسریع می کرد.

خوشبختانه امروزه جراح و جراحی در مقابل این بیماری با چنان پیش بینی بد کاملاً مجهز بوده و بکلی صحنه درمان و عمل تغییر کرده است.

از طرفی ترقی شایان توجه جراحی و تشخیص خوب بوسائل پرتوشناسی کامل امروزی خصوصاً با ماده حاجب و بودن وسائل کافی و از طرف دیگر در دسترس بودن آنتی بیوتیک ها که پیش آمد های عفونی را در عمل جراحی تماماً ازین برد و همچنین پیشرفت فن بیهوشی و عدم ترس از مدت عمل و کلاپس ریه و غیره و پیدا شدن متخصصین و کارشناسانی در این کار نتایج عملیات جراحی ریه را در خشان و میدان عمل را خیلی وسیع کرده است بطوریکه مانیز بواسطه در دست داشتن شرائط ذکر شده بعملیات جراحی ریه از جمله لو بکتمی برنشکتازی پرداخته و نتیجه قابل توجه

و مثبت بدلست آورده ایم که بعد از شرح حالشان در آخر مقاله از نظر خوانندگان خواهد گذشت.

لذا مهم است که از این بعد پزشکان ما باین بیماری توجه نموده هرچه زودتر بوسائل کافی تشخیص داده و قبل از اینکه بیمار بر اثریاس و نومیدی در معالجه بدلست حوادث سپرده شده و بطرف مرگ سوق داده شود بدلست جراح ورزیده سپرده شود تا بیمار تحت عمل لوبکتمنی قرار گرفته و از این مرض با آینده تاریک نجات یابد.

اکنون مختصری درباره اتساع برنش شرح داده و بعد به لوبکتمنی برنشکتازی و شرح حال بیماران عمل شده در بیمارستان سینا و نجمیه خواهیم پرداخت. اتساع برنش یکی از انواع بیماری مزمون ریوی و چنانکه از اسمش پیداست اتساعهای درامتداد برنشها بوده و از نظر بالینی بسرفه متادی و خلط خیلی چرکی و فراوان ممیز میباشد.

سبب بیماریز ائی - دو عامل مهم باهم دخالت دارد :

- ۱ - خرابی جدار برنش «در اکتسابی آماسی از نوع تصلبی و آتروفی نسج اصلی و نوبل در مادرزادی یا بنظر مادر زائی از نوع پرسازی (هیپرپلازیک)»
- ۲ - فشار واردہ بیش از معمول از داخل و یا کشش بر روی دیواره برنش بطور غیرعادی که باعث گشاد شدن دائمی میباشد.

علائم بالینی - بیماری با جریان دراز و مراحل حاد و تسکینی است.

گاه حتی بدون نشانه بالینی (اتفاقاً در پرتوشناسی آشکار گردد) زمانی علائم برنشیت و آمفیزیم و تصلب ولی با ظاهر علائم و آثاری که فکر را متوجه برنشکتازی یا اتساع برنش نماید میباشد.

در مرحله پیشرفت، فراوانی اخلال خصوصاً صبحها و دروضع ذه کشی سرفه زیاد گاه تنگی نفس و خونریزی از دیه میباشد حال عمومی در اوائل خوب است اخلال در تجزیه های مکرر با سیل کنخ نشان نمیدهد.

علائم فیزیک - گاه هیچ و زمانی علائم برنشیت و تصلب و آمفیزیم با غلبه یک طرفه (مهم) وزمانی علائم غار ریوی، اکثرآ در قاعده نزدیک ناف یک طرف تکرار علائم در یک طرف مهم است.

پرتوشناصی - ساده و بويژه با ماده حاجب (راديو ليبیدول) خيلي مهم است و بدینوسيله است که نه تنها تشخيص بيماري (حتى مخفی) آشکار می گردد بلکه وضع ريه و درجه پخش اتساع و جايگزيني بيماري (لوكاليزاسيون) که از نظر جراحی شایان توجه است معين می گردد.

روشهای پرتونگاری باماده حاجب در نتیجه وسائل و معلومات امروزی راحت و با تایج عالی می باشد و بر نکو گرافی خوب و درست برای جراح کمک مؤثر و مفیدی است چه تصمیم و دامنه عمل جراحی روی این کلیشه بوده و بالطبع نتیجه وابستگی تامی با آن دارد ولی بواسطه عدم فرصت نمیتوانیم روشاهای آنرا شرح دهیم.

درمان اتساع برنشهای - امروزه سعی دارند که ایجاد نشود (دراکتسابی)
برای درمان سه کار می کنند :

اول - درمان سبب : غالباً کار مهمی نمیشود کرد.

دوم - درمان تسکیینی : خالی کردن حفره ها بواسائلی وضد عفونی کردن.

سوم - جراحی : اینست که معالجه اصلی با نتیجه درخشنان را تشکیل میدهد وقتی بيمار مبتلا به اتساع برنش مثلاً یکسال مواظبت و درمان طبی شد و مسلم گردید که فرم قطعی است جراحی مورد پیدا کرده بایستی با اقدام زود بيمار را که در مقابل پیش آمدهای ناگواری چون عفو تهای ثانوی - خونریزی از ریه - لاغری شدید - بی کفايتی دل بوده و تهدید می شود نجات داد.

تاریخ و سیر جراحی ریه طولانی است چیزی که مهم است پیشرفت قابل توجه و ترقیات روزافزون و حل قضایای پنهو تراکس و واکنشهای عصبی و بستن رگها و برنشهای بالاخره بیهوشی و حفره باقیمانده درمورد لو بکتمی است.

امروزه همه قبول دارند که وضع طبیعی را به برنش گشاد شده و محل تغییرات بيماري گردیده نمیشود باز گردانید. تنها درمان منطقی و ثمر بخش برداشتن قسمت بيمار ریه است در میان جراحیهای مختلف برای اتساع برنش مانند: کلاپسو تراپی و اکزرز (پنمو کتمی قسمتی، لو بکتمی اتیپیک، لو بکتمی تیپیک با پرده جنب کلوازونه و پرده جنب آزاد و غیره) فقط لو بکتمی با پرده جنب آزاد یک زمانه (باستثنای مواردی که دوز مانه میشود) عمل انتخابی میباشد. لذا در اینجا

ما از این قسمت صحبت خواهیم کرد.

لوبکتمی در اتساع برنش (برنشکتازی) - عبارتست از آزاد کردن لوب بیمار (برنشکتازی در این مورد) از ارتباطاتش و بستن و بریدن ناف آن (پدیکول) تعیین مورد و عدم استعمال (اندیکاسیون) و نوع آن اهمیت دارد.

مورد استعمال جراحی (اندیکاسیون) - روی دو عامل : کالبد شناسی و بالینی میباشد

۱ - کالبدشناسی . اتساع برنشهای محدود و جایگزین شده (لوكاليزه) ، یک طرفه مثلاً لوبکتمی تنها - یا بی لوبکتمی (تحتانی و متوسط) و یا جایگزین شده در دو لوب پائین دو طرف . گاه تری لوبکتمی (بی لوبکتمی + لوبکتمی متوسط) آمار نشان داده که از نظر جایگزینی شکل یک طرفی و بیشتر طرف چپ خصوصاً لوب تحتانی گرفتار است و این مسئله قابل توجه است .

۲ - بالینی : اتساع برنشهای عارضه دار از : تراکم کششی (کندانسیون و تراکتیل) ، یا چرکی و با اخلال زیاد متعفن ، یا در مقابل پیش آمد های دور و نزدیک خطرناک برنشکتازیهای خشک باخونریزی از ریه اعلام خطر کننده - تکرار عوارض تبدیل دار .

عوامل عمومی - سن : هرچه کم باشد (مثل در اطفال ۱۰-۸ ساله بهتر است) بعد از ۲۵-۳۰ سالگی مرگ و میر جراحی را تا اندازه قابل ملاحظه دانسته و سن ۴۰ تا ۴۵ راحد فوقانی برای لوبکتمی دانسته اند .

حالت عمومی : هرچه بهتر باشد مناسب است و قبل از شروع به اختلال حال عمومی بایستی اقدام جدی کرد و قبل از عمل وضع همگانی را سنجید (قلب ، فشار خون . . .)

اجتماع بیماریهای دیگر مانند سل ، مرض قند ، سیفیلیس فعال عدم عمل را ایجاد می کند و بایستی قبل از درمانهای لازم را کرد .

در بیماران مسن اتساع برنش یک عیب قابل تحمل بواسطه سن شخص میباشد یعنی فقط بایستی به معالجات طبی بهبودی نسبی که سازگار بازندگانی عادیش باشد اکتفا کرد اتساع برنشهای عفونی شده دو طرفی وسیع را نبایستی عمل کرد .

نکته مهم : همکاری جراح و رزیده و پزشک داخلی و پرتوشناس و بیهوشی دهنده و خون دهنده سرمهوقیت میباشد.

حاضر کردن بیمار - امتحانات مقدماتی : بر نکو گرافی (مهم) امتحان ادرار خون ظرفیت تنفسی تجسس اخلاط از نظر K-B - تزریق خون - وضع ذه کشی درمان کانونهای گندزا . کور مقدماتی آنتی بیوتیکها (پنی سیلین) برای بیماران نسبتاً مسن معالجه دیژیتالیک خلاصه بالا بردن وضع عمومی مریض و ضد عفوونی و رفع سوم کردن آن .

بیهوشی - ترقی جراحی ریه توأم با ترقیات این رشته میباشد و اکنون در نتیجه اسبابهای تازه و روش جدید بیهوشی دادن بدون احتیاج به پنومو تراکس قبلی جراحی و ترس از مدت بیهوشی و جمع شدن ریه (باتحث اختیار بودن فشار داخل ریه) به عملیات جراحی نسبتاً طولانی ریه میپردازند - بیهوشی عمومی توسط دستگاههای جدید و متخصصین فنی با سیکلوپروپان از راه نای و بر نکوسکپی و کشش دائم بر نشها (جلوگیری از پرشدن آنها) انجام میشود (خوانندگان گرامی به پایان نامه پزشکی شماره ۱۳۳۱ کتابخانه دانشکده پزشکی مراجعه فرمایند) .

سویت(۱) بهترین بیهوشی را اتروواکسیژن باروش بسته می داند .

رول خون دهنده (راینماتور) خیلی مهم است: پروفوزیون و انتقال خون و بر حسب احتیاج کند و سریع کردن آن .

قبل از شرح نکات زیر ناگزیریم :

۱ - شناسائی خوب عناصر کالبد شناسی نافهای لوب و مشخصات آن و تمام غیر طبیعی های رگهای دیوی و بر نشها .

۲ - انجام یک عدد کارهای مشابه برای بستن رگهای و بر نش .

۳ - یک عدد احتیاطات پیش و بعد از جراحی

۴ - دانستن اختلافات بین دو ریه و لوبهای آن .

موفقیت در کار بر نش در خشان است که نه تنها بستن آن فیستول نمی دهد حتی

عوارض سابق در نتیجه بازشدن بخیه برنش و پیش آمدهای کشنده مانند پنوموتراکس تحت فشار و عفونت حفره جنب دیده نمیشود.

بستن با هم و یکجا (۱) پایه های ریوی عیوب زیاد داشت تدریجاً با ترقی روش، لوبکتمنی تورنیکه نیز (جز در موارد نادر) کنار رفت امروزه بهترین روش بستن جداگانه عناصر ناف است.

اهمیت دارد که: یکم - آزاد کردن برنش تا ممکن است کمتر وسیع شود. دوم - بریدنش نزدیک مبدأ باشد. سوم - بریدن و بخیه توأم انجام گیرد. چهارم - یک پوشش همبند بخیه برنش را تقویت نماید (پلوریزاسیون). پنجم - حفره جنب را دوباره بعداز عمل بازرسی کرد و آتنی یو تیک ریخت. ششم - جدار را محکم و بی منفذ و دقیق دوخت. هفتم - بر حسب احتیاج ذه کشی (درناز) و اتصال لوله به زیر آب.

اهمیت لنگولهای مبتلا به برنشکتازی را که ناشناس مانده و نتیجه عمل مثلاً لوبکتمنی تحتانی را ناقص کرده است باید در نظر داشت (در مورد یک بیمار ما لنگولکتمنی انجام شده) اکنون از روش‌های مختلف برای لوبهای ریه روش لوبکتمنی تحتانی را بطور فورمول شرح می‌دهیم:

طرز خوایدن بیمار: طرفی دستها تاشه جلو صورت دست فوقانی در حال کشش پاهای خم شده بالش زیر ناحیه کمر تخت عمل کمی سرازیر.

ضد عفونی کردن جدار - تراکتمنی استاندار (در بچه ها برش بین دندنه در بالغین و مسنها دندنه برداری).

برای لوبکتمنی تحتانی معهولاً دندنه هفت را انتخاب می‌کنند ولی بعضی هادنده شش را خیلی مناسب می‌دانند زیرا دستری عالی برای ناف لوب تحتانی می‌دهد.

عمل اکزرز: شامل: یکم - مرحله تجسسی (آزاد کردن چسبندگیهای جداری در صورت بودن - تجسس ناف و شیارها) دوم: مرحله اکزرز:

لوبکتمنی تحتانی برای راست: برای موفقیت راه شیاری بهترین راه برای دستری عناصر ناف و تشخیص روابطشان می‌باشد.

۱ - بستن و بریدن شریان ریوی زیر شاخه‌های لوب وسطی (یادآوری : برای نگهداری شاخه تحتانی شریان لوب وسطی لازم است که شاخه بین سگمان (قسمت) فوقانی شریان لوب تحتانی را جدا گانه برید در اینحال تنه اصلی را می‌شود در زیر رگهای لوب وسطی برید)

۲ - بریدن رباط ریوی .

۳ - بستن و بریدن ورید ریوی تحتانی

۴ - بستن و بریدن شاخه‌های لوب تحتانی و شاخه‌های برنش

۵ - بریدن برنش و بستن سر آن باهم انجام می‌شود . بعلت مبدأه بلند برنش سگمان فوقانی که درست در مقابل و یا نزدیک مبدأه برنش لوب متوسط باشد لازم است این برنش را جدا گانه از تنه برنش لوب تحتانی اگر بخواهیم لوب وسطی را نگهداریم برید در اینحال دو سر برنش را باید بست و گرنه باید لوب وسطی را با لوب تحتانی برداشت .

۶ - پوشاندن سر برنش

۷ - باد دادن و متنفسخ ساختن لوبهای وسطی و فوقانی .

۸ - ریختن آنتی بیوتیک داخل حفره جنبی .

۹ - وصل کردن یک زه کش (بدلخواه و احتیاج) و وصل کردن لوله به لوله زیر آب .

۱۰ - بستن برش .

لوبکتهی تحتانی برای لوب چپ : ۱ - بستن و بریدن شریان لوب تحتانی .

اگر مبدأه شریان لنگولهای پائین تر باشد و یا از شریان لوب تحتانی جدا شود برای نگهداری آن باید شاخه‌های سگمان فوقانی و تنه وسطی اصلی شریان لوب تحتانی را جدا گانه برید .

مراحل ۲ و ۳ و ۴ و ۶ و ۸ و ۹ و ۱۰ مانند قبلی است .

۵ - بریدن برنش و بستن سر آن باهم . در وضع نادری که برنش لنگولر مستقل از تنه اصلی برنش جدا می‌شود یک رابطه برنش لوب تحتانی بهمان ترتیبی که بعضی برنش لوب وسطی در ریه راست پیدا می‌کرد ایجاد می‌شود و بهمان ترتیب آنجا باید رفتار شود .

۶ - باد دادن لوب فوقانی .

فرنکتومی لازم نمیباشد بلکه برعکس باید کار فرنیک محفوظ بماند . پرشدن حفره مانده - بواسطه حرکت مدیاستن بالا رفتن پرده حجاب حاجز بهن شدن و فرو رفتگی جدار قفسه بزرگ شدن آمفیز ما توجیه ای باقیمانده و متسلک شدن ترشحات خونی ، خونابه توسط نسج غیری انجام میگیرد .

مواظیت بعد از عمل - گماردن یک نفر مطلع و برنکو سکپیست و مواخت بخود جراح در روزهای اول نهایت لزوم را دارد .

۱ - مبارزه بر ضد کم بود اکسیژن (انکسمی) و دادن خون .

۲ - بازو آزاد نگاهداشت نای و نایزه ها و جلوگیری از پرشدن شان از ترشحات

۳ - بدست آوردن اتساع دوباره ریه باقیمانده .

۴ - بازرسی عفونت جنب .

پیش اینی عمل شده گان - بشرط مورد استعمال جراحی و پرتوشناسی دقیق و بدست جراح ورزیده خصوصاً نزد اطفال خوب است در بچه هایی که در نتیجه این بیماری بمرگ تدریجی گرفتار بودند بواسطه عمل نه تنها نجات یافته حتی تأخیر شد بدنی و غددی بسرعت جبران شده است .

آمار جدید از مجله جراحی ۱۹۵۰ عبارت از ۱۱۰ مورد لوب برداری بدون فوت اکثراً برای برنشتکتازی (۱۰۵ مریض) که سن شان بین ۱۹-۶۳ بوده ۹۹٪ نتیجه عالی گرفته اند و روش جراحی عبارت از کالبدشکافی عناصر ناف و بستن تک تک آنها بوده و در آخر پنی سیاین به حفره جنب ریخته و با سوندزه کشی کرده اند آمار های انگلوساکسونها نتیجه در خشان جراحی را نشان میدهد و معلوم میدارد که اتساع برنش در آنجاها خیلی زیادتر از ایران است و ما در بخشها خیلی کم به بیماران برنشتکتازی برمی خوریم (بعلتی که در مقدمه ذکر شد) اکنون شرح حال سه بیمار را که لوبکتومی جهت اتساع برنش انجام شده در اینجا ذکرمی کنیم :

شرح حال ۱

موسی - میرزا اهل دزفول ۴ ساله

در اواسط سال ۱۳۲۹ به بخش کودکان بیمارستان پهلوی رجوع کرد سال پیش در بیمارستان رازی بستری بوده است طفل بمدت ۱۰-۶ ماه مبتلا بعوارض ریوی سرفه دفع اخلاق زیاد گاهگاهی و با مراحل تخفیف و در دسینه مختصر بوده که مدتی معالجه کرده است ولی دوباره در حوالی اسفندماه همان سال این عارضه تخفیف یافته بود از نو شروع میشود.

مریض دارای مادر و دو خواهر سالم و پدرش فوت کرده است.

ابنای بیماریهای کودکی را در نظر ندارد.

بچه از نظر حالت عامه خوب ولی از سرفه زیاد و دفع خلط ناراحت بوده خلط زیاد بدون مشخصات خلط بر نشکتازی و گاه پوسهای خلطی فراوان بطوریکه فکر اطباء را به دمل ریه معطوف می ساخت تب گاهگاهی، در موارد عدم خلط تب زیاد وجود داشته که فرم تبهای چر کی بوده. ریه چپ مقداری رال که از روزی بروزی تغییر می کرده ولی در قاعده بیشتر بوده رادیو گرافی از ریتین انجام شده که شمای بر نشکتازی را نشان داده لذا رادیو لیپیدول انجام شده و بر نشکتازی قاعده ریه چپ را معلوم داشته است امتحانات متعدد جهت BK از خلط شده منفی بوده و امتحان خون منفی - آزمایش ادرار چیز مهمی نشان نداده است. اعضاء دیگر چیز مهمی نداشت.

در تاریخ ۱۳۲۹/۶/۲۷ آقای دکتر قریب بچه را جهت جراحی در آقای پرسور عدل معرفی کردند در تاریخ ۱۳۲۹/۸/۲۹ عمل جراحی توسط خودشان انجام گرفت (در بیمارستان سینا)

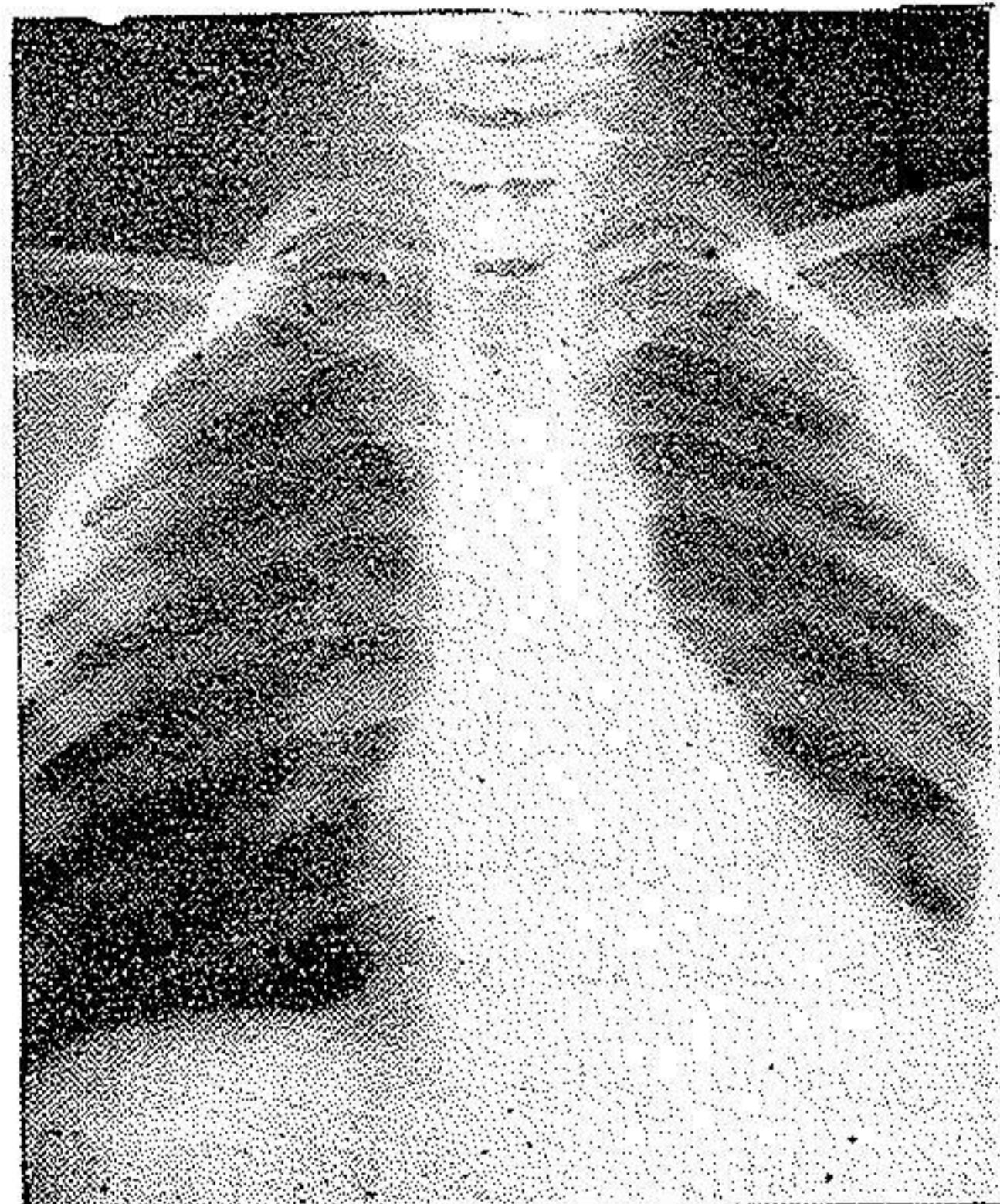
لوبکتمی لوب تحتانی ریه چپ (بر نشکتازی جایگزین شده در این لوب) وضع خوابیدن - طرفی راست - در بیهوشی - پانتوتال - کورار - پرتوا کسید

آزت - اکسیژن (توضیط دکتر بوئه متخصص بیهوشی بیمارستان سینا)

انتو باسیون داخل تراشه - تنفس مصنوعی در تمام مدت جراحی - کشش مداوم در حدود 300cc از چرک در مدت جراحی - تزریق سرم گلوکز 500cc و خون 250cc ، تکنیک عمل ذکر شده - موازنی بعد از جراحی: اکسیژن دادن $8\text{L}/\text{min}$ ساعت انتی بیوتیک (پنی سیلین و استرپتو میسین) - پونکسیون پرده جنبی روزانه - چهار روز اول که روزهای اولی 200cc - 100cc مایع خونی کاملا

طبيعي کشیده می شد و ترشحات روز پنجم کامل اخشک شدو مریض را روز چهارم بلند کرده درجه حرارت روز بعد عمل ۳۹ بعد ۳۸/۸ روز ۲۹/۹/۱۰ عبارت از ۳۷/۲ روز ۲۹/۹/۱۲ کامل طبیعی بود - اولین رادیو گرافی روز دوازدهم و دومین دن ۲۹/۱۱/۲ انجام شد طفل مرخص شد در اواسط سال ۱۳۳۰ مراجعه کرد حالش کامل خوب و هیچگونه سرفه و خلط نداشت و بچه چاق شده بود .

شرح حال دوم

رادیو گرافی موسی - میرزا قبل از عمل
دوشیزه ایران - ک ۲۰ ساله
اهل سمنان ساکن تهران مراجعه کرد
۱۳۳۰/۱۲/۱۰

علت مراجعه - سرفه و اخلاط
و تنگی نفس مختصر
مدت کسالت و شروع - از
۷ سالگی ، بنا با ظهور مادرش در
۴ سالگی عارضه ریوی داشته در
طفولیت سیاه سرفه و سرخ گرفته
است .

سابقه خانوادگی - پدر و مادر دو
دخواهر و یک برادر سالم دارد
و نکته قابل توجهی نیست .

رادیو گرافی موسی - میرزا دو ماه بعد از عمل

سرفه و خلط زیاد بیمار را خصوصاً در موقع سردی هوا ناراحت می کندشدت کسالت در زمستانهاست تنگی نفس مختصر دارد این کیفیات در تابستانها خفیف است اخلاط بیشتر صبح دفع می شود که باندازه ۲۰-۱۰ استکان است دو سال پیش نصف شب یک استکان اخلاط توأم با خون آمده و مدت سه ماه در آسایشگاه بستری گشته است بنابر اظهار بیمار در سرفه زیاد رگه های خونی هم در اخلاط است.

از نظر معاينه - دختری لاغر با حالت عمومی خوب ولی رشد بدنی و عمومی نسبت به سن تأخیر کرده است . سرفه و اخلاط دارد ولی خلط بیمار مشخصات خلط برنشکتازی را فعلاً ندارد تغییرات وضع و خوابیدن در دفع اخلاط تغییر می کند ، انگشتان بیمار تغییر یافته.

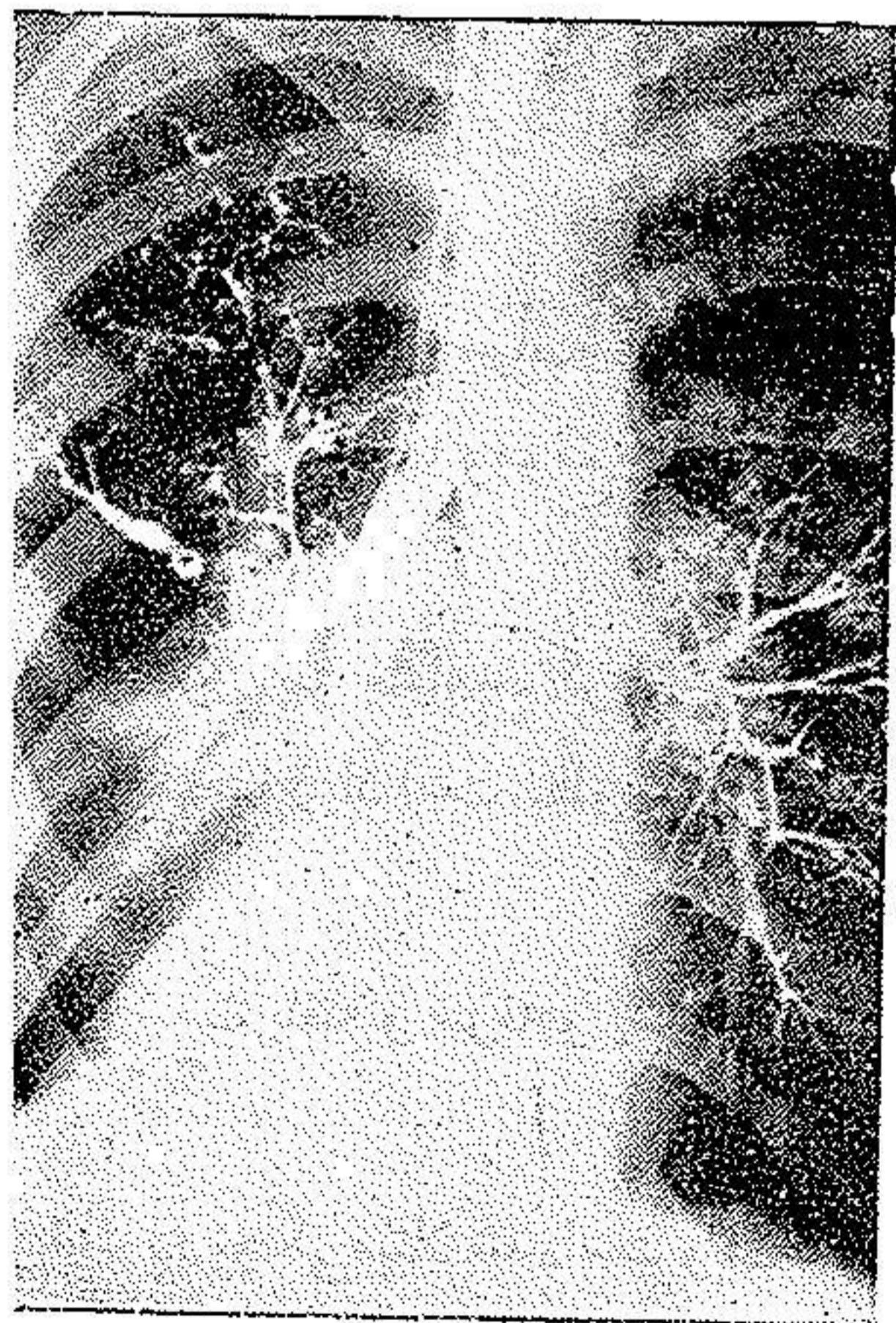
امتحان دستگاهها - دستگاه های دیگر ظاهراً عادی و از نظر غددی عقب افتاده در دو دستگاه عارضه دیده می شود :

قلب - در چهار میں فضای طرف راست می زند و منعروف شده است .

ریه - در حال استراحت تنگی نفس ندارد و بیمار گاه گاه سرفه کرده و اخلاط چر کی دفع می کند در دق طرف راست قفسه صدری نزدیک قاعده مات است نواحی دیگر عادی است در گوش کردن طرف چپ رالهای برنشیک و در طرف راست بعلاوه رالهای درشت و حتی بعضی نقاط قاعده تن کاور ناز دارد این وضع با وجود تغییر در قاعده ریه راست تکرار می شود .

بیمار دوبار رادیو گرافی (ساده با ماده حاجب) شده که انحراف

رادیو گرافی ایران - ک قبل از عمل : توجه با انحراف قلب قلب را بطرف راست و برنشکتازی

لوب تحتانی را نشان داده است امتحان خون - اخلاط از نظر BK منفی بوده است.

بیمار در تاریخ ۱۳۳۰/۱۲/۱۰ توسط آقای دکتر عدل تحت عمل جراحی قرار گرفت (مطابق روش ذکر شده) درن گذاشته شد و بلوله آب متصل گردید و اکسیژن تا صبح روز دوم داده شد و خون تزریق گردید و تزریقات آتنی بیوتیک شد هیچگونه عارضه رخ نداد و تب بیمار تدریجاً پائین آمد و در تاریخ ۱۳۳۰/۱۲/۲۷ از بیمارستان خارج گردید.

فعلاً بیمار از سرفه و خلط خیلی راحت شده و عکس برداری بعد از عمل نیز بعمل آمده است. حال عمومی بیمار بسیار خوب است البته برای فهمیدن نتیجه قطعی مدتی لازم است تحت نظر باشد.

شرح حالت سوم

اسدالله - ب ۳۵ ساله اهل دزفول

شکایت بیمار - سرفه و اخلاط زیاد و احساس ناراحتی و فشار در طرف چپ
قفسه صدری بیشتر در قاعده

مدت بیماری - بنا با ظهار بیمار ۴-۳ ماه است که بیشتر اسباب زحمت وی گشته است، سابقاً ناراحتی داشته ولی باین کیفیت نبوده فقط از مستانها و موقع سرماخوردگی سرفه داشته و گاهی اخلاط مختصر دفع میکرده است.

در دو ماه آخر ناراحتی در اخلاط رگه خون نیز مشاهده کرده است - سرفه بیمار شبها و به موقع صبح زیاد و مقدار اخلاط صبحها زیاد است بطوریکه به نصف یا یک استکان میرسد.

در موقع سرماخوردگی و سردی هوا شدت یافته و سرفه و اخلاط زیادتر می گردیده.

از سابقه بیمار آبله و سیاه سرفه و سرخک در بچگی مبتلا شده است و تب مالاریا نیز ۱۶ سال پیش بیمار دچار گشته و معالجه کرده است.

در سابقه خانوادگی - چیزی که قابل ذکر باشد بنا با ظهار بیمار مادرش به تنگی

نفس گرفتار بوده و با آن فوت کرده است و درست نمیتواند شرح دهد که بتوانیم بیماریش را درک کنیم. برادر و خواهر سالم دارد.

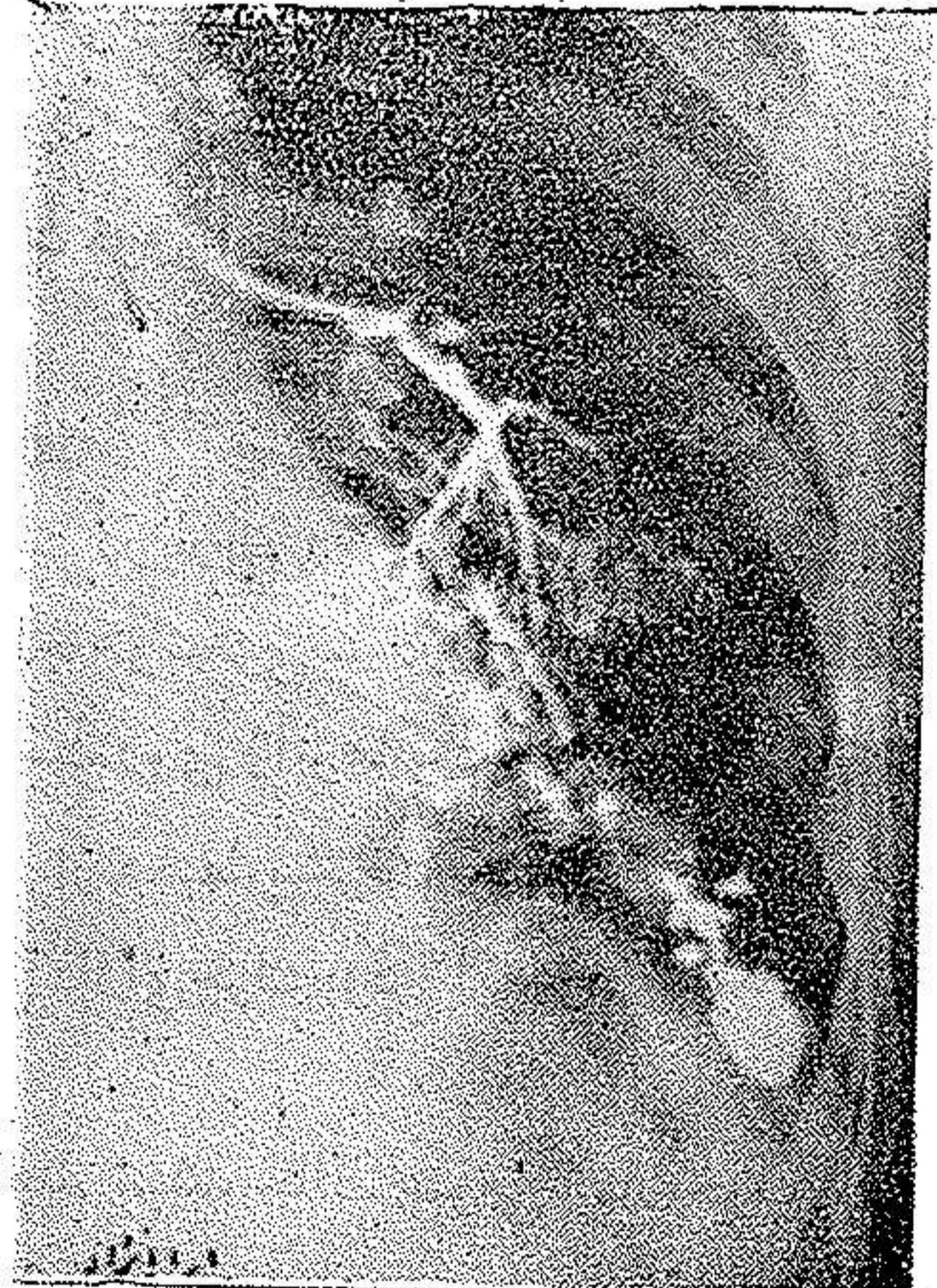
اخلاط مریض از نظر میکربی امتحان شد و باسیل کخ نشان نداده است. بیمار بعد از امتحانات و معاینات اولیه و برنکو گرافی اتساع برنش معلوم گردیده و جهت عمل بستری گشته است.

شرح برنکو گرافی - از لوب تحتانی چپ در قسمت بالای پرده حجاب حاجز گذشته از اتساع برنشهای مرضی یک حفره متسع بلا فاصله بالای گنبد دیافراگم (۱) از ماده حاجب پر میشود.

در دروی کلیشه نیمرخ در بالای
حفره مزبور حفره های متعدد دیگری
بین سایه قلب و ستون فقرات تشخیص
داده میشود که ماده حاجب در آنها
داخل نشده ولی حدودشان کاملا
معین است. و محل آزارها در
قسمت خلفی لوب تحتانی میباشد.
به بیمار قبل از عمل چند روز
داروهای آنتی بیوتیک تزریق شد.

در روز پنجشنبه ۵ مرداد ۱۳۴۱ در
بیمارستان نجمیه تحت عمل جراحی
قرار گرفت - لو بکتمنی تحتانی
چپ با لنگولکتمنی اجرا شد و
جریان عمل بطرز موفقیت آمیز
پایان یافت و بیمار قبل از عمل تب

نداشت در عصر روز عمل درجه حرارت 38° ، نبض ۱۰۸ ب تدریج تب پائین آمد و حال عمومی بیمار بهتر شد در معاینه بیمار روز یکشنبه ۸ مرداد ۱۳۴۱ بیمار وضعیت خوش بود.

رادیو گرافی اسدالله - ب قبل از عمل